

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtak in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uradništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštine proste.

Poletni čas.

Poletje prinese kmetu pri nas mnogo veselja. Na travnikih pada trava za travo pod ostro koso, in srambe za seno so kmalu napolnjene. Zlatoklasa pšenica je dozorela in s težko, povešeno glavo vabi kmeta, da jo spravi. Tudi rž je dozorela in se požanje. Kadar je kmet te tri pridelke srečno spravil, je že rešen največje skrbi. Zato kmet z velikimi upi in nadami pričakuje vročega poletja. A ni vsako poletje enako srečno. Veliki sovražniki kmetškega blagostanja vstajajo ravno v tem letnem času ter je večkrat popolnoma vničijo. Toča, suša, povodnji, deževja so poglaviti sovražniki kmečkega blagostanja v poletju.

Kadar zadene kmeta ena izmed imenovanih nesreč, postane navadno brezupen in si ne zna pomagati. Vendar se ponujajo kmetu tudi v takih nesrečnih slučajih pomoči, čeprav niso povoljne in ne morejo škode popolnoma popraviti. Toda boljše nekaj, kakor nič. Štejemo si v svojo dolžnost, da kot kmetški list spomnimo kmete na vse, kako se je v slučaju nesreče treba pobrigati za pomoč.

Vsak posestnik, ki je zadet od toče, ognja, povodnji, žitne polege, suše, mokrote, mišje nadloge, ima pravico, da se mu odpiše ali pa celo opusti dača. Treba mu je samo naznaniti nesrečo na glavarstvo ter poprositi, da škodo kmalu ceni. Ako bi glavarstvo ne hotelo poslati cenilcev ali delalo sploh kake težkoče, naj kmet to koj naznani kakemu deželnemu ali državnemu poslancu.

Druga pomoč, ki jo lahko od omenjenih stvari poškodovani kmet dobi, je državna podpora. Prošnja za državno podporo se tudi naslovi in pošlje na okrajno glavarstvo.

Zalostna prikazen je, da se omenjenih

dveh pomočij najbolj poslužujejo ljudje iz mest in trgov, kmet pa, ki bi bil najbolj potreben, pa se ne pobriga za podporo. Mnogi menda ničesar ne storijo, ker ne vedo, kaj jim je ukreniti. S tem se odslej ne bodo smeli, več izgovarjati. Denar in druga pomoč je tukaj za to bi bilo zelo nespametno, ako bi se ravno slovenski kmetje najmanj posluževali ponujenih podpor ter jih rajši prepuščali bogatim Nemcem in nemčurjem po mestih in trgih!

Državni zbor.

Železnica preko Gorenjskega skozi Gorico v Trst.

Radi te železnice je moral pred nekaterimi meseci odstopiti železnič. minister Wittek. Kakor je našim bralcem že znano, je prikrival velik primanjklaj pri stavbi te železnice državnemu zboru. Razni predori skozi hribe so stali mnogo več, kakor se je mislilo s prva; tudi železnični delavci so se podražili. Ko je slednjič moral naznaniti, kako velik je primanjklaj, je bil ogenj v strehi; Wittek in njegov generalni direktor sta morala oditi. Dolgo časa se ni vedelo, kaj bo zdaj s to železnico; se bo delo nadaljevalo in bo državni zbor dovolil k temu novce; ali se naj delo popolnoma ustavi? Poslanci severnih dežel, med njimi tudi Čehi, so se nagibali k slednjemu. Vendar so pristavili: če vlada podržavi nekatere železnice, ki vozijo skozi njihove dežele, pripustijo, da se sme gorenjska železnica zidati dalje. Posebno kranjski slovenski poslanci so pritiskali na Čebe, ki so slednjič naravnost izjavili, da z ozirom na slovenske pokrajine nimajo nič proti temu, da se gorenjska železnica dovrši. Temu je slednjič pritrčila v seji dne 8. julija cela zbornica.

Pogodba z Nemčijo.

Silno važna razprava se je dovršila v petek, dne 7. t. m. v zbornici. Dozdajšnja kupčijska pogodba z Nemčijo poteče v kratkem in treba, da se sklene nova. A ta je bila trda; ker poljedelci na Nemškem so zahtevali grozno visoko carino za uvoz konjev, goveje živine, sadja itd. iz Avstrije v Nemčijo. Avstrijski živinorejci prodajo največ svoje živine na Nemško. Hud udarec bo to za našo živino, kakor je razvijal v svojem državnozbornem govoru slovenski poslanec P o v š e. Toda boljše je vendar, da smo sklenili to pogodbo, če tudi za Avstrijo slabo, kakor če bi ne imeli nobene pogodbe z Nemčijo. Zato je pa imenovani poslanec zahteval od vlade, naj na drugačne načine podpira avstrijske poljedelce, da bodo mogli sploh shajati.

Laško vseučilišče v Roveredi.

Vlada je obljubila Lahom lastno laško pravoslavno učilišče v Jožnih Tirolih, da je zabranila obstrukcijo laških državnih poslancev v poslanski zbornici. V pročunskem odseku so zahtevali Lahi, da se ustanovi to učilišče v Trstu; temu so se vpri vsi drugi poslanci, razun laških in rusinskih. Pri tej priložnosti je pa v imenu slovenskih državnih poslancev zahteval v odseku poslanec Robič, naj se ob enem ustanovi tudi v Ljubljani slovensko pravoslavno učilišče. Vprla sta se mu nemška poslanca Hofman iz Gradca in Steinwender iz Koroškega. Naučni minister je pa zdaj že v drugokrat izjavil, da hoče vlada spolniti svojo besedo in delati priprave za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Na to je odsek z večino glasov sprejel ustanovitev laškega učilišča v Roveredi. A zbornica se bo pečala s to zadevo še le v jesenskem zasedanju.

LISTEK.

Vojska bo!

(Poleg češkega.)

Vem, da je v nedeljo, dne 19. maj. travna 18. popoldne donelo v naših turškemu sultanu.

V Mlakah v gostilni pri jecljavem Tončeku sešli so se sosedje, da bi na navadni način posvečevali sedmi dan. Pod starim ogleдалom, na katerem so se lani skušale muhe z brzganjem v slikarji, ki jo jim je v veselje oštirka nehala zopet za prihodnje leto, so sedeli kmetje, na drugi strani pri oknu, kjer je zelo hudo vleklo skozi pobito šipo, so se raztegovali užitarji, bajtarji in semtertje marsikateri boljši kočar, ki je imel vsaj kravo; za mizo pri durih, katere so bile vedno v teku, sedela je preostala mladina, katera pride v gostilno, izpije liter in dva litra napljuje na tla.

Pod dvema boljšima mizama je bil nasipan pesek, drugod je bila nastlana rezanica. Zato je, ako je kdo iz manjše družbe izpraznil pipo, začela tleti rezanica in kadilo se je pod mizo ter nad mizo.

Župan Franjo Vime je razpihal pipo, napil se in pripovedoval, da je prišlo zdaj prav slabo vreme. Niso to bile sicer novice, da bi pri njih padale pipe iz ust, vendar pa sveta

resnica. In župan je dostavil, da to znabiti pride odtod, ker je zemlja zaostala v teku.

„Pravi se, da se zemlja suče in teče. In kaj pa bi še govoril. Kakor zaostane vlak za nekoliko ur, tako more zaostati zemlja za nekoliko tednov. Zato je tako mrzlo in sneg.“

Občinski redar Foltej Oseba je hrupno pritrjeval: „Tako je! Izvrstno! Bravo!“ Slišal je tako klicati na nekem sbodu in zdaj se je poprijel dobre prilike. Cela gostilna mu je burno pritrjevala. Redar Foltej se ga je večeraj zopet nalezal — že šestkrat v tem tednu — in župan mu je zažugal, da ga bo prvega odstavil in da mora dati sabljo nazaj. Župan je zadovoljno prejel poklon svojemu razumju, nasmehljal se in redar je videl, da si je znatno zboljšal položaj.

Kovač Nagnisebi se je napil, odpljunil in nasprotoval, da zima in mraz prideta od drugod.

„V zemlji je ogenj. Lani je izbruhnila zemlja v Ameriki preveč gorkote in zato že sama pamet pove, da pod nami ne more biti takšne toplote, kakor prej. Zemlja se ne more segreti in nas tudi ne. To je naša misel.“

Nihče ni pritrdil. Kdo pa bodržal s kovačem? Le redar je z roko zavrnil, izpraznil čašo in stisnil jo jecljavemu gostilničarju v roko.

„Dobro meri in ne govori, ko jo boš nazaj

nesel!“ Gostilničar je bil jecljavec in če je držal pri govoru čašo v roki, je vse izlil. Tako močno je majal z glavo in celim truplom.

Prišel je gosposki gozdar Strelec, pozdravil: „Bog daj!“, in vsedel se je med kmete. Imel je k temu pravico, ker je služil pri knezu in v gostilni je imel virilni glas za veleposvestvo v prvem razredu. Z županom sta si celo podala roki. Knez se pelje pogosto na Dunaj, ve, kar vlada dela, od kneza zve marsikaj komornik, od komornika ulovijo koj služabniki, od služabnikov gre to navzdol k dekletom, ki služijo pri oskrbniku, dekleta to povedo gospoj, gospa gospodu, gospod zopet logarju in ako je logar dobre volje, prepusti nekaj pristavu in ta pride z novico k lepi Strelčevi Katici. Navzgor, navzdol — kakor valovi se valja novica, s katero hiti Strelec v gostilno. „Kaj pa je novega križem sveta, gospod Strelec“, vprašal je župan Vime.

„Vojska bo“, rekel je gozdar suho, pa neovrgljivo, kakor da bi bil prej sam pisal zapisnik, v katerem se je napovedala vojska.

Redar Oseba je vzela čašo in stol ter šel sest bližje med bajtarje.

„Jaz sem to zmirom pravil“, dostavljal je župan Vime in redar mu je prikimoval, „jaz sem vedno pravil, dobro si zapomnite, ljubi sosedje, nekaj se bo skuhalo. In zdaj imamo to že tukaj. Kdo pa, s kom — gospod